ΚΛΑΣΕΙΣ ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑΣ

 $P = \{$ Συνολο προβληματων που λυνονται σε

ΕΧΡ = {Συνολο προβληματων που λυνονται σε

 $EXP = \int DTIME(2^{n^k})$

πολυωνυμικο ντετερμινιστικο χρονο}

εκθετικο ντετερμινιστικο χρονο}

NP-ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ www.psounis.gr

ΝΡ = {Συνολο προβληματων που λυνονται σε

μη ντετερμινιστικο πολυωνυμικο χρονο} $P = \bigcup DTIME(n^k)$ $NP = \bigcup NTIME(n^k)$

DTIME(f(n)) είναι το σύνολο των προβλημάτων που λύνονται σε ντετερμινιστικό χρόνο O(f(n)) τότε:

ΝΤΙΜΕ(f(n)) είναι το σύνολο των προβλημάτων που λύνονται σε μη ντετερμινιστικό χρόνο O(f(n))

Θεώρημα: Ισχύει ότι: $P \subseteq NP \subseteq EXP$

- $P \subseteq NP$ είναι προφανές, αφού κάθε ντετερμινιστική Μ.Τ. είναι εξ'ορισμού και μη ντετερμινιστική.
- $NP \subseteq EXP$. Η απόδειξη στηρίζεται στην προσομοίωση μια μη ντετερμινιστικής Μ.Τ. Ν από μία ντετερμινιστική Μ ως
  - Η Ν είναι πολυωνυμικού χρόνου, άρα κάθε υπολογισμός της έχει πολυωνυμικό μήκος έστω $p=n^k$, όπου n το μέγεθος της εισόδου
  - Κάθε υπολογισμός της Ν είναι μια ακολουθία από μη ντετερμινιστικές επιλογές. Αν είναι d ο βαθμός του μη ντετερμινισμού, τότε υπάρχουν d^ρ δυνατοί μη ντετερμινιστικοί υπολογισμο
  - Η Μ προσομοιώνει εξαντλητικά κάθε μη ντετερμινιστικό υπολονισμό διαπερνώντας όλο του δένδρο του μη ντετερμινιστικού υπολογισμού
  - Συνεπώς ο χρόνος λειτουργίας της
  - Συνεπώς $NP \subseteq EXP$

FXP

Η ΚΛΑΣΗ των ΝΡ-COMPLETE ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΝ

Διαισθητικά σε μια κλάση προβλημάτων C ορίζουμε:

- C-πλήρη (C-Complete) τα προβλήματα της κλάσης που:
  - Είναι τα δυσκολότερα προβλήματα της κλάσης (υπό την έννοια ότι κάθε πρόβλημα της κλάσης είναι το πολύ τόσο δύσκολα όσο αυτά)
  - Είναι ισοδύναμα μεταξύ τους (δηλαδή αντίστοιχης υπολογιστικής δυσκολίας)
- Έτσι για την κλάση NP, ορίζουμε ότι ένα πρόβλημα είναι **NP-πλήρες** (ή NP-Complete):
  - Αν κάθε πρόβλημα στην κλάση ΝΡ, είναι το πολύ τόσο δύσκολο όσο αυτό.
    - έχει αποδειχθεί από τον (Cook,1970) ότι: Το <u>SAT</u> είναι ΝΡ-πλήρες
- Συνεπώς οποιοδήποτε πρόβλημα του ΝΡ είναι το πολύ τόσο δύσκολο όσο το Για να αποδειχθεί ότι ένα πρόβλημα είναι ΝΡ-πλήρες:

Τα προβλήματα της κλάσης NP-COMPLETE έχουν τις εξής ιδιότητες:

- Λύνονται σε εκθετικό ντετερμινιστικό χρόνο (ανήκουν στο ΕΧΡ)
- Λύνονται σε πολυωνυμικό μη ντετερμινιστικό χρόνο (ανήκουν
- Δεν έχει αποδειχθεί ότι δεν λύνονται από ντετερμινιστικό πολυωνυμικό αλγόριθμο.
  - Αν αποδειχθεί ότι ένα από αυτά δεν λύνεται σε πολυωνυμικό ντετερμινιστικό χρόνο, τότε κανένα δεν λύνεται σε ντετερμινιστικό πολυωνυμικό γρόνο

NP-∏∧HPOTHTA www.psounis.gr ←

- Άρα $P \neq NP$
- Δεν έχει αποδειχθεί ότι λύνονται από ντετερμινιστικό πολυωνυμικό αλγόριθμο
  - Αν αποδειχθεί ότι ένα από αυτά λύνεται σε πολυωνυμικό ντετερμινιστικό χρόνο, τότε όλα λύνονται σε ντετερμινιστικό πολυωνυμικό χρόνο
  - Aοα P = NP
- Όλα τα προβλήματα της κλάσης ΝΡ ανάγονται σε αυτά

είναι p·d^p, άρα εκθετικός

(Α) Δείχνουμε ότι ανήκει στο ΝΡ

- (Β) Δείχνουμε ότι ένα ΝΡ-πλήρες πρόβλημα ανάγεται σε αυτό
- Για να αποδειχθεί ότι ένα πρόβλημα είναι NP-σκληρό (NP-Hard):
- (Α) Δείχνουμε ότι ένα ΝΡ-πλήρες πρόβλημα ανάγεται σε αυτό

ΑΠΟΛΕΙΞΕΙΣ ΝΡ-ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ

NP-ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ www.psounis.gr

ΑΝΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΤΑΣΙΑΚΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ

Το πρόβλημα SAT:

- Είσοδος: Δίνεται φόρμουλα φ σε κάνονική συζευκτική μορφή.
- Ερώτημα: Είναι η φ ικανοποιήσιμη;

Παράδειγμα 1: $\varphi_1 = (x_1 \lor \overline{x_2} \lor x_3) \land (\overline{x_2} \lor x_3 \lor \overline{x_4})$ που είναι ικανοποιήσιμη, π.χ. με την αποτίμηση $x_1=\mathrm{A}, x_2=\mathrm{A}$, $x_3=\mathrm{A}$, $x_4=\mathrm{A}$

- Παράδειγμα 2: $\varphi_2 = (x_1 \lor x_2 \lor x_3) \land (\overline{x_1} \lor x_2 \lor x_3) \land (x_1 \lor \overline{x_2} \lor x_3) \land (x_1 \lor \overline{x_2} \lor x_3) \land (x_1 \lor \overline{x_2} \lor x_3) \land (\overline{x_1} \lor \overline{x_2} \lor x_3)$ $\vee$ $\overline{x_3}$) $\wedge$ $(x_1 \vee \overline{x_2} \vee \overline{x_3}) \wedge (\overline{x_1} \vee \overline{x_2} \vee \overline{x_3})$. Η οποία δεν είναι ικανοποιήσιμη.

Το πρόβλημα 1in3SAT:

- Είσοδος: Δίνεται φόρμουλα 3SAT φ.
- Ερώτημα: Υπάρχει αποτίμηση που να ικανοποιεί την φ, αλλά σε κάθε πρόταση να ικανοποιείται μόνο ένας από τους 3 όρους.
- Είσοδος: Δίνεται φόρμουλα φ σε κάνονική συζευκτική μορφή όπου κάθε πρόταση έχει ακριβώς 3 όρους.

NP-∏∧HPOTHTA www.psounis.gr

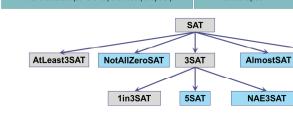
Ερώτημα: Είναι η φ ικανοποιήσιμη;

Το πρόβλημα ΝΑΕ3SAT:

Το πρόβλημα 3SAT:

- Είσοδος: Δίνεται φόρμουλα 3SAT φ.
- Ερώτημα: Υπάρχει αποτίμηση που να ικανοποιεί την φ, αλλά σε κάθε πρόταση να μην αληθεύουν και οι 3 όροι

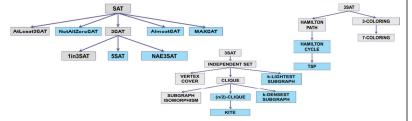
MAXSAT

Για να αποδείξουμε ότι ένα πρόβλημα Π είναι ΝΡ-πλήρες, ακολουθούμε την εξής διαδικασία: Αποδεικνύουμε ότι $\Pi \in \mathit{NP}$

- Είτε δίνοντας μη ντετερμινιστική μηχανή Turing-μάντη που «μαντεύει» την λύση και έπειτα επαληθεύει ότι είναι όντως λύση του προβλήματος
- Είτε δίνοντας ντετερμινιστική μηχανή Turing-επαληθευτή που δεδομένης μιας λύσης (πιστοποιητικό) επαληθεύει σε πολυωνυμικό ντετερμινιστικό χρόνο ότι είναι λύση του προβλήματος
- <u>Δίνουμε μια πολυωνυμική **αναγωγή** από ένα γνωστό NP-πλήρες πρόβλημα Π΄ στο πρόβλημα Π (Η αναγωγή</u> συμβολίζεται με Π'≤Π) Όπου δίνουμε έναν κανόνα μετασχηματισμού της εισόδου Ε' του γνωστού προβλήματος Π' σε είσοδο Ε
  - του αγνώστου προβλήματος Π έτσι ώστε για κάθε στιγμιότυπο: Αποτέλεσμα του Π(Ε) **ισοδύναμο** με αποτέλεσμα του Π'(Ε')

Και δείχνουμε ότι η κατασκευή θέλει πολυωνυμικό χρόνο

ΤΟ 3SAT ΕΙΝΑΙ ΝΡ-ΠΛΗΡΕΣ

NP-∏∧HPOTHTA www.psounis.gr ←

Είσοδος: Δίνεται φόρμουλα φ σε κάνονική συζευκτική μορφή όπου κάθε πρόταση έχει ακριβώς 3 όρους. Ερώτημα: Είναι η φ ικανοποιήσιμη;

1. Δείχνουμε ότι το 3SAT ανήκει στο NP

Δεδομένης μίας φόρμουλας φ με m προτάσεις και η μεταβλητές

- Σε μη ντετερμινιστικό χρόνο O(n) μαντεύουμε μία αποτίμηση των προτασιακών μεταβλητών
- σε χρόνο O(m) επαληθεύουμε ότι ικανοποιεί την φόρμουλα
- Ο χρόνος είναι πολυωνυμικός. Συνεπώς το πρόβλημα 3SAT ανήκει στο NP

2.A) Δίνουμε αναγωγή από το SAT στο 3SAT

Δίνουμε αναγωγή από το SAT στο 3SAT, δηλαδή δεδομένης μιας φόρμουλας φ του SAT, κατασκευάζουμε φόρμουλα φ΄ του 3SAT φ ικανοποιήσιμη⇔φ' ικανοποιήσιμη

Για κάθε πρόταση του SAT κατασκευάζουμε ένα σύνολο από προτάσεις του 3SAT. Διακρίνουμε περιπτώσεις ανάλογα με το πλήθος των όρων (έστω k) της πρότασης:

<u>Αν k=1</u>, δηλαδή η πρόταση του SAT στην φόρμουλα φ είναι π.χ. $\mathbf{C} = (x_1)$ τότε την αντικαθιστούμε στην $\mathbf{\phi}'$ με τις ακόλουθες 4 προτάσεις 3SAT:

$\underline{C'} = (x_1 \vee y_1 \vee y_2) \wedge (x_1 \vee y_1 \vee \overline{y_2}) \wedge (x_1 \vee \overline{y_1} \vee y_2) \wedge (x_1 \vee \overline{y_1} \vee \overline{y_2})$

Δν k=2, δηλαδή η πρόταση του SAT στην φόρμουλα φ είναι π.χ. $\mathbf{C} = (x_1 \lor x_2)$ τότε την αντικαθιστούμε στην φ' με τις ακόλουθες 2

$\underline{C'} = (x_1 \lor x_2 \lor y_1) \land (x_1 \lor x_2 \lor \overline{y_1})$

<u>Av k=3</u>, κρατάμε την αρχική πρόταση, δηλαδή θέτουμε: $\mathbf{C}' = \mathbf{C}$

<u>Aν k>3</u>, δηλαδή η πρόταση του SAT στην φόρμουλα φ είναι π.χ. $\mathbf{C} = (x_1 \lor x_2 \lor x_3 \lor \cdots \lor x_k)$ τότε την σπάμε στην ισοδύναμη πρόταση $\left(x_1\vee x_2\vee\cdots\vee x_{\lfloor k/2\rfloor}\vee y_1\right)\wedge\left(x_{\lfloor k/2\rfloor+1}\vee\cdots\vee x_k\vee\overline{y_1}\right)$

Έπειτα επαναλαμβάνουμε αναδρομικά στις δύο υποπροτάσεις μέχρι να αποκτήσει κάθε μία από αυτές ακριβώς τρείς όρους όπου y_i είναι νέες μεταβλητές που δεν υπήρχαν πριν στην φόρμουλα.

2.Β) Δείχνουμε ότι η αναγωγή είναι πολυωνυμικού χρόνου

- Ο χρόνος της μετατροπής της φόρμουλας του SAT σε ισοδύναμη φόρμουλα του 3SAT είναι πολυωνυμικός. Πράγματι το στιγμιότυπο του SAΤ αντικαθίσταται με στιγμιότυπο που είναι πολυωνυμικά μεγαλύτερο από αυτό
- Αποδεικνύεται ότι μία πρόταση με k μεταβλητές θα αντικατασταθεί από πλήθος προτάσεων που καθορίζονται από την αναδρομική σχέστ T(k)=2T(k/2) με T(3)=1 και η οποία έχει πολυωνυμική λύση.

ΑΝΑΓΩΓΕΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΓΡΑΦΩΝ

- Ερώτημα: Έχει ο γράφος ανεξάρτητο υποσύνολο k
  - κορυφών που δεν συνδέονται με ακμή)
- **Ερώτημα:** Έχει ο γράφος κάλυμμα k κορυφών. (Ορισμός: Κάλυμμα είναι υποσύνολο των κορυφών της σε κορυφή του συνόλου)

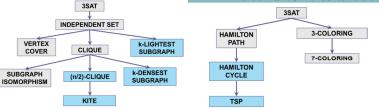
- Είσοδος: Απλός μη κατευθυνόμενος γράφος G=(V,E),
- Ερώτημα: Έχει ο γράφος κλίκα k κορυφών. (Υπενθύμιση: Κλίκα είναι υποσύνολο των κορυφών που συνδέονται με ακμή)

Το πρόβλημα ΗΑΜΙΙΤΟΝ-ΡΑΤΗ:

- Είσοδος: Απλός μη κατευθυνόμενος γράφος G=(V,E) Ερώτημα: Έχει ο γράφος μονοπάτι Hamilton;
- (Υπενθύμιση: Μονοπάτι Hamilton είναι μονοπάτι που περνά από κάθε κορυφή ακριβώς μια φορά)

Το πρόβλημα HAMILTON-CYCLE:

- Είσοδος: Απλός μη κατευθυνόμενος γράφος G=(V,E) Ερώτημα: Έχει ο γράφος κύκλο Hamilton;
  - (Υπενθύμιση: Κύκλος Hamilton είναι κύκλος που περνά από κάθε κορυφή του γραφήματος ακριβώς μια φορά)

NP-∏∧HPOTHTA www.psounis.gr ←

Το πρόβλημα INDEPENDENT-SET:

- Είσοδος: Απλός μη κατευθυνόμενος γράφος G=(V,E),
- (Υπενθύμιση: Ανεξάρτητο Σύνολο είναι υποσύνολο των

Το πρόβλημα VERTEX-COVER:

- Είσοδος: Απλός μη κατευθυνόμενος γράφος G=(V,E),
- τέτοιο ώστε κάθε ακμή να έχει τουλάχιστον το ένα άκρο

ΤΟ CLIQUE ΕΙΝΑΙ ΝΡ-ΠΛΗΡΕΣ

NP-∏∧HPOTHTA www.psounis.gr ←

<u>Είσοδος:</u> Απλός μη κατευθυνόμενος γράφος G=(V,E), ακέραιος k <u>Ερώτημα:</u> Έχει ο γράφος κλίκα k κορυφών.

1. Δείχνουμε ότι το CLIQUE ανήκει στο NP

Δεδομένου ενός γράφου G=(V,E) με n=|V| κορυφές και m=|E| ακμές και ενός ακεραίου k:

- Σε μη ντετερμινιστικό χρόνο O(k) μαντεύουμε ένα υποσύνολο k κορυφών του γραφήματος
- Επαληθεύουμε ότι ανά δύο οι k κορυφές συνδέονται με ακμή. Ελέγχεται δηλαδή ότι όντως υπάρχουν οι k(k-1)/2 δυνατές ακμές. Ο έλεγχος απαιτεί χρόνο $O(k^2)$

Ο συνολικός χρόνος είναι πολυωνυμικός. Συνεπώς το πρόβλημα CLIQUE ανήκει στο NP

2.A) Το INDEPENDENT-SET ανάγεται στο CLIQUE

Δίνουμε αναγωγή από το INDEPENDENT-SET στο CLIQUE δηλαδή δεδομένου ενός γράφου G=(V,E) και ενός ακεραίου k του INDEPENDENT-SET κατασκευάζουμε γράφο G'=(V',E') και επιλέγουμε ακεραίο k' τέτοιο ώστε:

$\underline{\mathsf{G}}$ έχει ανεξάρτητο σύνολο k κορυφών $\Leftrightarrow$ G' έχει κλίκα k' κορυφών

Η αναγωγή είναι η εξής:

Επιλέγουμε G'=Συμπλήρωμα του G και θέτουμε k'=k

Ευθύ:

- Έστω ότι G έχει σύνολο ανεξαρτησίας k κορυφών
- Αυτό σημαίνει ότι οι k κορυφές δεν συνδέονται με ακμή στο αρχικό γράφημα
- Συνεπώς θα συνδέονται με ακμή στο συμπλήρωμα
- Άρα το συμπλήρωμα του G έχει κλίκα k κορυφών.

Αντίστροφο:

- Έστω ότι το συμπλήρωμα του G έχει κλίκα k κορυφών.
- Αυτό σημαίνει ότι οι k κορυφές συνδέονται με ακμή στο συμπλήρωμα
- Άρα δεν θα συνδέονται με ακμή στο αρχικό γράφημα.
- Συνεπώς το αρχικό γράφημα έχει ανεξάρτητο σύνολο k κορυφών.

2.Β) Δείχνουμε ότι η αναγωγή είναι πολυωνυμικού χρόνου

Προφανώς ο χρόνος της αναγωγής είναι πολυωνυμικός (Τυπικά αν ο γράφος είναι αποθηκευμένος σε πίνακα γειτνίασης, σαρώνουμε τον πίνακα και μετατρέπουμε κάθε 0 σε 1 και κάθε 1 σε 0 (εκτός των στοιχείων της κυρίας διαγωνίου). Αυτό γίνεται σε χρόνο $O(n^2)$ όπου n οι κορυφές του γραφήματος)